

Afdelingen for videregående
uddannelser og internationalt
samarbejde

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
Tlf. 3392 5600
Fax 3392 5302
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

**Samlenotat til møde i Rådet (uddannelse og ungdom) den 16. fe-
bruar 2009**

29. januar 2009
Sags nr.:
168.83C.021

UNGDOM

1. Nøglebudskaber til Det Europæiske Råds forårstopmøde om Den
Europæiske Ungdomspagt og det europæiske samarbejde på ungdoms-
området

KOM-dokument foreligger ikke

- *vedtagelse*
(side 2)

2. Bedre implementering og større synlighed af Den Europæiske Ung-
domspagt

KOM-dokument foreligger ikke

- *udveksling af synspunkter*
(side 5)

UDDANNELSE

3. Nøglebudskaber om uddannelse til Det Europæiske Råds forårstop-
møde

KOM-dokument foreligger ikke

- *vedtagelse*
(side 7)

4. Opdatering af strategirammen for det fremtidige europæiske samar-
bejde på uddannelsesområdet - KOM (2008) 865 endelig

- *udveksling af synspunkter*
(side 9)

UNGDOM

Pkt.1. Nøglebudskaber til Det Europæiske Råds forårstopmøde om Den Europæiske Ungdomspagt og det europæiske samarbejde på ungdomsområdet

- vedtagelse

1. Resumé

Rådet ønsker at vedtage nøglebudskaber til forårstopmødet i Det Europæiske Råd om Den Europæiske Ungdomspagt fra 2005 og det fremtidige europæiske samarbejde på ungdomsområdet.

2. Baggrund.

I 2005 vedtog stats- og regeringscheferne på Det Europæiske Råd konklusioner om en Ungdomspagt i EU. Fokus var på unges deltagelse i samfundslivet i bred forstand, bedre information til unge, unges frivillige aktiviteter og på større viden om og forståelse af unge.

Ungdomspagten blev efterfølgende integreret i EU's reviderede Lissabon-strategi. Dermed rapporterer landene om Ungdomspagten i de årlige nationale Lissabon rapporter.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formålet med nøglebudskaberne er, at Rådet (ungdom) orienterer Det Europæiske Råd om status for implementeringen af Ungdomspagten samt peger på mulige fokusområder for bedre implementering.

Rådet peger i den forbindelse på, at i den fornyede sociale dagsorden, som blev præsenteret i juli 2008, er børn og unge nævnt som ét af de i alt syv prioritetsområder. Endvidere på, at de seneste prognoser, som ligger til grund for den økonomiske genopretningsplan, som er omtalt i Det Europæiske Råds konklusioner af 11.-12. december 2008, tegner et dystert billede af den økonomiske situation i Europa for 2009, ikke mindst på beskæftigelsesområdet, og at dette nødvendiggør handling, også på ungdomspolitikens område.

Rådet fremsætter derfor følgende nøglebudskaber:

1. Unge, specielt dem med færre muligheder, er ofte i en udsat position både beskæftigelsesmæssigt med hensyn til bedre social integration og med hensyn til øget adgang til bedre uddannelsesmu-

- ligheder. Dette gør en forbedret og mere synlig implementering af Ungdomspagten nødvendig.
2. En sådan implementering vil forbedre unges overgang fra skole til erhverv og samtidig bedre kunne mindske inaktivitet og arbejdsløshed i den nuværende økonomiske krisesituation.
 3. Den vil også kunne danne et bedre grundlag for fastlæggelse af mere langsigtede strategier for en øgning af unges muligheder for beskæftigelse og uddannelse m.m.
 4. Samtidig bør de unge selv og deres organisationer involveres mere i udformningen af de nationale reformprogrammer til implementering af målene i Lissabon-strategien vedr. øget vækst og beskæftigelse.
 5. Øget opmærksomhed bør også – ikke mindst via relevante EU-støtteprogrammer - vies den vigtige rolle, som unge spiller i processen med at øge kreativitet og innovation så vel som entreprenørskab og brugen af informations- og kommunikationsteknologier på alle områder af samfundslivet.
 6. Mulighederne for at opstille særlige mekanismer til at implementere Lissabon-strategiens målsætninger bedre på ungdomsområdet bør undersøges nærmere, hvor det er relevant.
 7. De nævnte målsætninger bør indgå i den kommende ramme for det fremtidige europæiske samarbejde på ungdomsområdet og samtidig også reflekteres i den kommende fastlæggelse af Lissabon-strategien efter 2010.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslaget's konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslaget's konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle konsekvenser, administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget.

9. Høring

Forslaget har været drøftet på et møde den 27. januar 2009 i EU-specialudvalget vedrørende uddannelse. Der fremkom her følgende bemærkninger:

FTE fandt budskabet i dokumentet fornuftigt, herunder ønsket om styrkelse af samarbejdet med interesseorganisationerne. Endvidere spurgte FTE, om der i den forbindelse er tænkt på nye initiativer? Hertil svarede Undervisningsministeriet, at dette ikke var tilfældet på nuværende tidspunkt.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark støtter formandskabets forslag

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at alle medlemsstater kan støtte formandskabets forslag.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Pkt. 2. Bedre implementering og større synlighed af Den Europæiske Ungdomspagt

- udveksling af synspunkter

1. Resumé

Formandskabet ønsker at høre medlemsstaternes syn på mulighederne for at styrke implementeringen og synligheden af den Europæiske Ungdomspagt fra 2005. Til det formål foreslår formandskabet to spørgsmål til ministrenes drøftelse.

2. Baggrund.

Det tjekkiske formandskab ønsker at sætte fokus på implementering af Den Europæiske Ungdomspagt fra 2005 og betoner i den forbindelse Pagtens betydning som værktøj til dels at nå Lissabon-strategiens mål om øget vækst og beskæftigelse, også på ungdomsområdet og dels at sikre de unges egen aktive deltagelse i processen.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Ungdomspagten indeholder opfordringer til medlemsstaterne til inden for rammerne af deres respektive beføjelser at prioritere følgende tre overordnede indsatsområder:

1. Unges beskæftigelse, sociale integration og forbedring af den sociale status.
2. Unges uddannelse, erhvervsuddannelse og mobilitet.
3. Bedre muligheder for at forene unges arbejdsliv med deres privatliv og familieliv.

Medlemsstaterne afrapporterer så årligt til Kommissionen om deres fremskridt også på disse områder gennem de nationale reformprogrammer for vækst og beskæftigelse.

Formandskabet finder det i den nuværende økonomiske situation vigtigt at sætte fokus også på unges bidrag til at sikre vækst og beskæftigelse i Europa og ønsker på den baggrund at drøfte, om Ungdomspagten i dens nuværende form er et tilstrækkeligt godt instrument i denne proces. I den forbindelse henleder formandskabet opmærksomheden på den igangværende reform af den overordnede ramme for det europæiske samarbejde på ungdomsområdet, som er igangsat i år, lige såvel som processen med at reformere Lissabon-strategien efter 2010.

Med udgangspunkt heri foreslår formandskabet derfor følgende to spørgsmål til ministrenes drøftelse:

1): Hvilke gode eksempler på nationalt niveau kan bruges i processen med at sikre en mere effektiv implementering af Ungdomspagten, herunder:

- Hvordan kan ungdomspolitikken på nationalt plan gøres mere tvær-sektoriel?
- Hvordan koordineres de langsigtede strategier bedst for at kunne bidrage til unges overgang fra uddannelse, inaktivitet eller arbejdsløshed til beskæftigelse?
- Hvordan bliver ungdomsorganisationerne mere involveret i implementeringen af Ungdomspagten?

2): Hvilke mulige aktioner er nødvendige på nationalt plan i medlemsstaterne for at sikre Ungdomspagten en større synlighed og merværdi på europæisk plan, herunder:

- Hvordan sikres en bedre opfølgning af de fælles målsætninger på ungdomsområdet inden for den kommende reviderede Lissabon-strategi?
- Hvor og hvordan øges bedst investeringerne i unge, fx via øget adgang til de europæiske strukturfonde, men også på andre områder end de rent økonomiske?

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Spørgsmålet er ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle konsekvenser, administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget.

9. Høring

Forslaget har ikke været sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark støtter formandskabets forslag.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at alle medlemsstater kan støtte formandskabets forslag.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

UDDANNELSE

Pkt. 3. Nøglebudskaber om uddannelse til Det Europæiske Råds forårstopmøde

- vedtagelse

1. Resumé

Med udgangspunkt i den nuværende økonomiske situation har Rådet (uddannelse) udarbejdet nøglebudskaber om uddannelsesområdet bidrag til at sikre fremtidig vækst og beskæftigelse. Budskaberne sendes til Det Europæiske Råds forårstopmøde for at sikre uddannelsesområdet en central placering inden for Lissabon strategien.

2. Baggrund.

Med udgangspunkt i den nuværende økonomiske situation har Rådets uddannelsesudvalg udarbejdet nøglebudskaber til vedtagelse på Rådsmødet for at medvirke til at bevare vækst, beskæftigelse og social stabilitet. Disse forventes vedtaget af Rådet (uddannelse) og herefter videresendt til det Europæiske Råds forårstopmøde i marts.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formålet er at gøre stats- og regeringscheferne opmærksom på det vigtige i forsat at satse på uddannelse som et middel til at overvinde den nuværende økonomiske situation.

Nøglebudskaberne er følgende:

- For at kunne overvinde den globale krise er en øget og mere effektiv investering i "menneskelig kapital" nødvendig. Samtidig bør anstrengelserne intensiveres for at sikre, at uddannelsesområdet kan opfylde sin rolle i "videnstrekanten: Uddannelse, forskning og innovation" som et nøgleværktøj i processen med at sikre en positiv udvikling i vores vidensbaserede samfund.
- Uddannelsesområdet bør fortsat være i stand til effektivt at reagere på udfordringerne i den nuværende økonomiske situation, ikke mindst i relation til at fremme lighed og social samhørighed. Forskellige former for samarbejde og partnerskaber mellem uddannelsesinstitutionerne på den ene side og relevante aktører, først og fremmest arbejdsmarkedets parter, på den anden bør fremmes yderligere som et middel til at øge beskæftigelsen i et livslangt læringsperspektiv. Det samme gælder øget mobilitet og fortsat kortlægning af behovet for nye færdigheder, specielt entreprenørskab og interkulturelle kompetencer i processen med at sikre overgangen til en lavemissions- og vidensbaseret økonomi.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle konsekvenser, administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EUs budget.

9. Høring

Forslaget har været drøftet på et møde den 27. januar 2009 i EU-specialudvalget vedrørende uddannelse m.fl. Der fremkom her følgende bemærkninger:

FTF udtrykte skepsis over for, at uddannelsessystemet blev for afhængigt af finansiering fra private virksomheder. Det kan føre til et uforudset tab af ressourcer, hvis en uddannelsesinstitution pludselig mister indtægter fra en virksomhed.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan tilslutte sig forslagene til nøglebudskaberne

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at alle medlemsstater kan støtte formandskabets forslag.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Pkt. 4. Opdatering af strategirammen for det fremtidige europæiske samarbejde på uddannelsesområdet - KOM (2008) 865 endelig

- udveksling af synspunkter

1. Resumé

Med udgangspunkt i Kommissionens meddelelse af 16. december 2008: "En opdateret strategiramme for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet" ønsker formandskabet en drøftelse af medlemslandenes forventninger til samarbejdet og af deres holdninger til en fornyelse af de særlige benchmarks, som er opstillet på uddannelsesområdet som et led i implementering af arbejdsprogrammet Uddannelse 2010 inden for Lissabon-strategien.

2. Baggrund.

Den 16. december 2008 udsendte Kommissionen en meddelelse om opdatering af den strategiske ramme for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet. Anledningen er, at det hidtidige uddannelsesprogram 2010 inden for Lissabon-strategien udløber næste år, og at den igangværende refleksionsproces over en opdatering af strategien ud over 2010 nu giver baggrund for opstilling af forslag til nye overordnede mål, prioriteter og benchmarks. Der forventes vedtaget et sæt rådskonklusioner herom på rådsmødet den 11.-12. maj 2009. Der foreligger endnu ikke noget udspil hertil.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formålet med meddelelsen er at gøre status over, hvordan medlemslandene samlet set har klarer sig inden for de opstillede mål i arbejdsprogrammet for uddannelse og erhvervsuddannelse 2010 og dernæst pege på områder, som kræver enten en revision af allerede eksisterende mål og benchmarks eller opstilling af nye.

A. Status

Rådet opstillede i 2003 følgende fem benchmarks frem mod 2010:

1. Størrelsen af "tidligt skolefrafald" (% af 18-24-årige, som alene har en grunduddannelse og ikke er under uddannelse) må ikke overstige 10 %
2. Andelen af unge med dårlige læsefærdigheder skal nedbringes med mindst 20 %
3. Mindst 85 % af en ungdomsårgang skal fuldføre en ungdomsuddannelse
4. Andelen af antallet af kandidater med en matematisk-naturvidenskabelig eksamen skal øges med mindst 15 %

5. Mindst 12½ % af den voksne befolkning skal deltage i livslang læring.

Status for det samlede EU-gennemsnit er iflg. Kommissionens undersøgelser nu den, at

- Nr. 4 er mere end opnået
- Nr. 1, 3 og 5 er forbedrede markant, men målene er ikke nået
- Nr. 2 har oplevet en negativ udvikling.

B. Langsigtede strategiske mål for 2010-2020 og prioriteter for 2009-2010:

Kommissionen foreslår nu opstillet følgende fire langsigtede strategiske mål for det politiske samarbejde i perioden 2010-2020 med tilknyttede forslag til emner for den prioriterede indsats i årene 2009-2010:

”1): Livslang læring og mobilitet blandt de lærende skal blive en realitet.

Emner for den prioriterede indsats i 2009-2010:

- **Strategier for livslang læring:** Gennemførelsen af nationale strategier for livslang læring fortsættes med henblik på afslutning inden 2020, med særlig vægt på validering af ikke-formel og uformel læring og vejledning.
- **Den europæiske referenceramme for kvalifikationer:** Alle nationale kvalifikationsordninger knyttes sammen med den europæiske referenceramme for kvalifikationer inden udgangen af 2010, og det tilstræbes at anvende en tilgang, baseret på læringsresultater i forbindelse med standarder og kvalifikationer, bedømmelses- og evalueringsprocedurer, meritoverførsler, læseplaner og -kvalitetssikring.
- **Udvidelse af lærendes mobilitet:** Samarbejde med henblik på at nedbryde hindringer og udvide mulighederne for lærendes mobilitet i Europa og på verdensplan, både på videregående uddannelses- og andre uddannelsesniveauer, herunder fastsættelse af nye mål og tilvejebringelse af nye finansieringsinstrumenter på europæisk og nationalt plan. (Indholdet heraf kendes ikke p.t.)

2): Uddannelsesudbuddet og resultaterne skal effektiviseres og have et kvalitativt løft.

Emner for den prioriterede indsats i 2009-2010:

- **Sprogfærdigheder:** Borgerne skal kunne kommunikere på to sprog ud over deres modersmål, og derfor skal sprogundervisningen i forbindelse med erhvervs- og efteruddannelse og i voksenundervisningen styrkes, og indvandrere skal have mulighed for at lære værtslandets sprog.

- **Faglig udvikling af undervisere:** Der skal fokuseres på centrale elementer i lærernes grunduddannelse og på at udvide omfanget og kvaliteten af de muligheder, som lærere, undervisere og andet pædagogisk personale har for efterfølgende faglig udvikling, f.eks. for at kunne varetage funktioner som ledere eller vejledere.
- **Styring og finansiering:** Moderniseringsdagsordenen for videregående uddannelse (herunder læseplaner) virkeliggøres, referencerammen for kvalitetssikring af erhvervsuddannelse gennemføres, og der udvikles standarder for personale beskæftiget med voksenundervisning. Anvendelse af politikker og praksis, der er videnskabeligt baserede, fremmes.
- **Grundlæggende færdigheder i læsning, matematik og naturvidenskab:** Der oprettes en gruppe på højt plan om læse- og skrivefærdigheder, som skal undersøge, hvilke problemer der er baggrunden for skoleelevernes forringede læsefærdigheder, og fremsætte anbefalinger til, hvordan læse- og skrivefærdighederne kan forbedres på EU-plan. Det eksisterende samarbejde styrkes for at øge antallet af studerende i matematik og naturvidenskab på de videregående uddannelser og for at styrke undervisningen i naturvidenskab. Medlemsstaterne bør overveje at indføre nationale handlingsplaner for bedre grundlæggende færdigheder, også for voksne.
- **"Nye kvalifikationer til nye job":** Det skal sikres, at evalueringen af fremtidens kvalifikationskrav og de tilsvarende arbejdsmarkedsbehov nyder fuld bevågenhed i forbindelse med planlægningen af ethvert tiltag på uddannelsesområdet.

3): Alle skal have mulighed for at tage aktivt del i samfundet.

Emner for den prioriterede indsats i 2009-2010:

- **Kort skolegang:** De præventive foranstaltninger bør styrkes; der bør etableres et tættere samarbejde mellem de almene og de erhvervsfaglige grene af uddannelsessystemerne, og hindringerne for, at unge, der forlader skolen i utide, kan vende tilbage og få en almen eller erhvervsfaglig uddannelse, bør fjernes. Medlemsstaterne og Kommissionen bør fokusere på at etablere et samarbejde om politikker vedrørende:
- **Førskoleuddannelse:** Alle bør have lige muligheder for adgang, og kvaliteten af uddannelserne og støtten til pædagogerne bør forbedres.
- **Indvandrere:** Der skal udvikles gensidig læring om bedste praksis for uddannelse af børn med indvandrerbaggrund.
- **Lærende med særlige behov:** Der skal gøres en indsats for at fremme individuel læring i form af rettidig støtte og velkoordinerede tjenester. Det almindelige uddannelsessystem skal inkorporere særlige tjenester, og der skal sikres adgangsveje til videreuddannelse.

4): Innovation og kreativitet, herunder etablering af egen virksom-

hed, skal fremmes på alle uddannelsesniveauer.

Emner for den prioriterede indsats i 2009-2010:

- **Grundlæggende nøglekompetencer:** De grundlæggende nøglekompetencer bliver en integreret del af læseplaner, bedømmelser og kvalifikationer. Medlemsstaterne og Kommissionen bør fokusere på at etablere et samarbejde om politikker vedrørende:
- **Innovationsvenlige institutioner:** Kreativitet og innovation fremmes ved at udvikle særlige undervisnings- og læringsmetoder (herunder anvendelse af ny informationsteknologi og læreruddannelse).
- **Partnerskab:** Der udvikles partnerskaber mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv, forskningsinstitutioner, kulturaktører og kreative erhverv.”

C. Forbedrede arbejdsmetoder inden for den fremtidige åbne koordinationsmetode.

Kommissionen foreslår her en opdatering af de eksisterende fem benchmarks i samarbejde med medlemsstaterne og en undersøgelse af mulighederne for at introducere nye, hvor det er relevant. Kommissionen foreslår selv følgende model:

Ad de fem eksisterende benchmarks:

- Nr. 1 (størrelsen af ”tidligt skolefrafald”): Målet ikke nået – fortsættes.
- Nr. 2 (andelen af unge med dårlige læsefærdigheder skal nedbringes med mindst 20 %): Målet langt fra nået – foreslås erstattet med et benchmark, i henhold til hvilket andelen af 15-årige med ringe grundlæggende færdigheder (dvs. læsning, matematik og naturvidenskab) bør være mindre end 15 % i gennemsnit, og at der lægges særlig vægt på at reducere de kønsbetingede forskelle.
- Nr. 3 (mindst 85 % af en ungdomsårgang skal fuldføre en ungdomsuddannelse): Målet ikke nået – foreslås opgivet og erstattet med et benchmark, hvorefter andelen af 30-34-årige med en videregående uddannelse skal udgøre mindst 45 %.
- Nr. 4 (andelen af antallet af kandidater med en matematisk-naturvidenskabelig eksamen skal øges med mindst 15 %): Målet er nået i 2003 - foreslås derfor erstattet af et nyt som nævnt under nr. 3.
- Nr. 5 (mindst 12½ % af den voksne befolkning skal deltage i livslang læring): Målet delvis nået – procenten foreslås hævet fra 12½ til 15.

Desuden foreslår Kommissionen udvikling af følgende helt nye benchmarks:

1. Mobilitet: Der bør opstilles et nyt benchmark på grundlag af konklusionerne fra Rådet (uddannelse og ungdom) i 2008, hvori der foreslås mål for mobilitet blandt universitetsstuderende, skoleelever, erhvervsuddannelsessektoren og undervisere.
2. Sprog: Mindst 80 % af eleverne i udskolingsklasserne (7.-10. klasse) skal have undervisning i mindst to fremmedsprog.
3. Investering i videregående uddannelse: Offentlige og private investeringer i et moderniseret videregående uddannelsessystem bør nå op på mindst 2 % af BNP.
4. ”Beskæftigelsesevne”: Mulighederne for at udvikle et nyt benchmark knyttet til beskæftigelsesgraden for personer med forskelligt uddannelsesniveau undersøges nærmere.
5. Førskoleuddannelse: Mindst 90 % af alle 4-årige skal deltage i førskoleundervisning.
6. Innovation og kreativitet: Kommissionen vil fremsætte forslag om, at der udvikles benchmarks på området og vil sammen med medlemsstaterne undersøge muligheden for at udvikle indikatorer, der skal bidrage til at kortlægge, hvordan uddannelsessystemer fremmer innovation og kreativitet, herunder etablering af egen virksomhed.

D. Konklusion

Kommissionen finder det vigtigt, at den igangværende finansielle krise ikke fjerner opmærksomheden fra bestræbelserne på at formulere de rigtige langsigtede strategiske politikker på uddannelsesområdet, og at en effektiv brug af den åbne koordinationsmetode er en afgørende forudsætning for at understøtte ønskede forbedringer på det uddannelsespolitiske område.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Der er tale om et udspil fra Kommissionen. Hvis dette udspil senere ender med at blive et forslag, vil en vedtagelse heraf – helt eller delvist – kunne medføre statsfinansielle konsekvenser, hvis der bliver tale om gennemførelse af målsætninger, der ikke i forvejen er opfyldt eller indgår i regeringsgrundlaget. Dette vil især gælde en evt. indførelse af et benchmark, hvorefter offentlige og private investeringer i et moderniseret videregående uddannelsessystem i medlemslandene bør nå op på mindst 2 % af BNP.

9. Høring

Forslaget har været drøftet på et møde den 27. januar 2009 i EU-specialudvalget vedrørende uddannelse m.fl. Der fremkom her følgende bemærkninger:

På spørgsmål fra Dansk Magisterforening (DM) om, hvad ”private investeringer” dækker over, svarede Undervisningsministeriet, at det bl.a. drejede sig om sponsorering.

Danske Studerendes Fællesråd (DSF) spurgte til danske studerendes eventuelle brugerbetaling på de videregående uddannelser i Danmark. Hertil svarede Undervisningsministeriet, at Danmark er imod brugerbetaling på videregående uddannelser for danske studerende.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) fandt det væsentligt, at der fortsat i det europæiske uddannelsessamarbejde arbejdes med mål og benchmarks, som sætter fokus på prioritetsområder, og at der følges op gennem afrapporteringsprocesser fra de enkelte medlemslande. Det lægger et positivt pres på de enkelte lande til at gennemføre de nødvendige reformer.

Endvidere er det vigtigt, at uddannelsesinstitutionerne kan anvende mål og benchmarks til kvalitetsudvikling på prioritetsområderne. Det bør tillige nøje overvejes, om det er hensigtsmæssigt at fjerne nogle af de eksisterende benchmarks nu i en situation, hvor målopfyldelsen ikke er ”overvældende”. I stedet bør der strammes op overfor de lande, der ikke lever op til målene.

Med hensyn til de langsigtede mål/strategier kan det være relevant at opstille klare og målbare mål, som bør gøres mere operationelle i forbindelse med hensigtsmæssige implementeringsprocesser i de enkelte lande og på den enkelte uddannelsesinstitution.

I et langsigtet perspektiv er det relevant at fokusere på områderne: livs-lang læring og mobilitet for såvel studerende som undervisere. Ligeledes er opstilling af klare mål omkring effektivisering og kvalitet i uddannelsesudbuddet afgørende for en kontinuerlig udvikling af de europæiske uddannelsessystemer. Også frafald, førskoleuddannelse og indvandrere er det væsentligt at have benchmarks for. Innovation og selvstændighedskultur er tillige vigtige fokusfelter.

Endelig henviste DA til den kommenterede dagsordens side 10 og ville høre, hvilke forbedrede arbejdsmetoder der var tale om. Hertil svarede Undervisningsministeriet, at ”cluster-samarbejdet” og ”peer-learning-aktiviteterne” skulle styrkes og udvides samt arbejdet med benchmarks og den åbne koordinationsmetode.

Danmarks Lærerforening International (DLI) anførte til det langsigtede strategiske mål for 2010-2020): ”Alle skal have mulighed for at tage aktivt del i samfundet” vedr. førskoleuddannelse, at det er væsentligt, at personalet er veluddannet og har kompetence til at varetage ”education and care” for denne aldersgruppe. DLI lægger vægt på, at området betegnes Early Childhood Education *and Care*.”

Med hensyn til de fem allerede eksisterende benchmarks kan DLI ad benchmark nr. 2 (andelen af unge med dårlige læsefærdigheder skal nedbringes med mindst 20 %) tilslutte sig, at målet udvides til at omfatte grundlæggende færdigheder i læsning, matematik og naturfag. DLI mener dog, at målet på ”kun” 15 % af befolkningen med ringe skolekunderskaber er alt for uambitiøst set i relation til tidshorizonten 2020. Målet bør være højst 10 %.

Med hensyn til forslag til nye benchmarks finder DLI, at forslaget om 10 benchmarks er urealistisk. Hverken medlemslandene eller Kommissionen vil være i stand til at forfølge alle målene. Antallet bør sættes ned.

DLI kan dog tilslutte sig følgende forslag til nye benchmarks:

2. Sprog: DLI foreslår, at dette benchmark også omfatter ungdomsuddannelserne. Sprogundervisningen i to fremmedsprog bør fortsætte ud over grundskolen, hvis den enkelte skal opnå at beherske fremmedsprog på højt niveau.

3. Investering i videregående uddannelse: DLI tilslutter sig dette benchmark, jf. at målet indgik i Lissabon-målene fra begyndelsen.

5. Førskoleuddannelse: DLI kan tilslutte sig målet. Se dog bemærkningerne under punkt. 3.

DLI kan ikke tilslutte sig forslagene til nye benchmarks vedrørende 1. Mobilitet, 4. Beskæftigelsesevne samt 5. Innovation og kreativitet.

Frie Grundskolers Fællesråd (FGF) så et definitionsproblem med hensyn til ”pre-primary education”. Hvordan kan man lave sammenlignelige analyser af ”førskolebørn”?

Danske Erhvervsskoler (DE) meddelte, at man også på akademiuddannelserne havde droppet 2. fremmedsprog og betonedede, at det ikke er nok med to fremmedsprog på ”lower-secondary” niveau. DE nævnte endvidere, at et ”mobility benchmark” er unødvendigt. Mobilitet følges tæt på EU-plan. Men flere studerende bør rejse ud.

DSF udtrykte bekymring for, at benchmarks ville føre til fokusering på kvantitet i uddannelserne på bekostning af kvaliteten. Endvidere så DSF gerne benchmarks i forbindelse med vejledningsaspektet.

Med hensyn til de langsigtede målsætninger fandt Gymnasieskolernes Lærerforening (GL) bl.a. nytteværdien af kompetencetræning, herunder den personlige udvikling, vigtig. 10 benchmarks var i overkanten. Kravet om andet fremmedsprog bør ikke begrænses til kun at gælde på grundskoleniveau.

Danske Erhvervsskoler tilsluttede sig sidstnævnte synspunkt og pegede i forbindelse med et evt. benchmark for mobilitet på, at en øget mobilitet kræver en øget indsats i forms af programmer el.lign.

DM gav udtryk for, at der var en tendens til at underprioritere ansattes mobilitet i forhold til studentermobiliteten.

Danske Universiteter (DKUNI) fandt det positivt med investeringer i uddannelse; men hvad dækker ”private investeringer” egentligt over?

Dansk Professionshøjskoler gav udtryk for, at brugen af benchmarks bør knyttes til institutionsniveauet via udviklingskontrakterne.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at Meddelelsen udgør et godt udgangspunkt for drøftelse af de næste 10 års strategiske mål, prioriteter og værktøjer på uddannelsesområdet i Europa.

Regeringen finder endvidere, at opstillingen af særlige benchmarks har haft betydning for det europæiske uddannelsessamarbejde. Der har været tale om fælles europæiske målsætninger og ikke bindende mål for det enkelte medlemsland. Regeringen vil som udgangspunkt være tilbageholdende overfor at intensivere brugen af benchmarks, men vil tage aktivt del i diskussionen om en revision af de eksisterende fem benchmarks og de foreslåede nye ud fra følgende overordnede kriterier: De skal afspejle centrale, overordnede målsætninger og være realistiske, målbare og realisable. Endvidere bør det samlede antal af benchmarks være begrænset.

Det foreslåede benchmark, hvorefter offentlige og private investeringer i et moderniseret videregående uddannelsessystem bør nå op på mindst 2 % af BNP, vil regeringen dog klart modsætte sig. Man betragter det som en ikke-ønskelig binding af det enkelte medlemslands egne muligheder for at prioritere sine ressourcer på uddannelsesområdet.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Dette punkt er alene sat på Rådsmødets dagsorden til udveksling af synspunkter. Det forventes, at alle medlemsstater vil deltage aktivt i en drøftelse af de langsigtede strategiske mål, midlertidige prioriteter og værktøjer, herunder udviklingen af benchmarks.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.